

Ireo mpiara-miasa amin'i Paoly

Fantaro ireo olona nandray anjara tamin'ny asa, ary araho amin'ny fanondroana andinin-teny ny fifandraisany.

Barnabasy: fampaherezana misy vidiny

Nandray an'i Paoly i Barnabasy rehefa natahotra azy ny hafa, nampiditra azy tamin'ny fanompoana ao Antiokia, ary niara-dia taminy. Ny Asan'ny Apostoly dia maneho ny fahalalahan-tanany sy ny fampaherezany miaraka amin'ny tsy fitovian-kevitra lehibe, ka ahafahan'ny mpamaky manome voninahitra ny fanompoany nefa tsy mihevitra azy ho tsy misy tsiny.

Manome toerana ho an'ny fahavalo taloha

Ny Asan'ny Apostoly dia mampahafantatra voalohany an'i Barnabasy amin'ny anarana hoe Josefa, Levita avy any Kyprosy, izay manome ny vola azo tamin'ny taniny ho an'ny fiaraha-monina. Tatỳ aoriana dia misolo vava an'i Saoly eo anatrehan'ny apostoly izy, rehefa matahotra ilay mpanenjika taloha ny mpino. Mifandray amin'ny fijoroana vavolombelona momba ny fiainan'i Saoly niova io fandraisana io. Maneho fahalalahan-tanana sy fisoloana vava amim-pahendrena i Barnabasy, fa tsy fitokisana tsy mandinika ny filazana rehetra momba ny fiovana ara-panahy.

Asan'ny Apostoly 4:36–37 · Asan'ny Apostoly 9:26–30

Mampahery an'i Antiokia sy miainga ho any ivelany

Rehefa irahina ho any Antiokia i Barnabasy, dia mahita ny fahasoavan'Andriamanitra ka mamporisika ny olona haharitra. Mitady an'i Saoly ao Tarsosy izy, ary mitondra azy hiara-mampianatra mandritra ny fotoana maharitra. Avy eo dia irahin'ny fiaraha-monina ao Antiokia miaraka izy ireo. Ahitana fandraisana sy fanenjehana ny diany; ao Lystra dia laviny ny fanompoana azy ireo ho andriamanitra. Miantso ny olona ho amin'Andriamanitra velona ny iraka, fa tsy mampisongadina ny mpitondra hafatra.

Asan'ny Apostoly 11:19–26 · Asan'ny Apostoly 13:1–3 · Asan'ny Apostoly 14:8–18

Tsy mamafa ny fahatokiana ny tsy fitovian-kevitra

Ny Galatiana dia milaza fa voataona hihataka amin'ny fiaraha-misakafo tamin'ny tsy Jiosy tao Antiokia i Barnabasy. Ny Asan'ny Apostoly kosa mitantara tatỳ aoriana ny fifandirany mafy tamin'i Paoly momba ny hitondrana an'i Jaona Marka, ka samy nandeha tamin'ny lalany izy ireo. Tsy tokony hamoronana tantara momba ny fifankahalana maharitra ireo zava-nitranga ireo. Manasa fanitsiana marina sy fanabeazana ny mpiara-miasa amim-paharetana ny tantarany, sady mametraka ny filazantsara ho lehibe noho ny lazan'ny mpitarika rehetra.

Galatiana 2:11–14 · Asan'ny Apostoly 15:36–41

Fanondroana andinin-teny

Asan'ny Apostoly 4:36–37 · Asan'ny Apostoly 9:26–30 · Asan'ny Apostoly 11:19–26 · Asan'ny Apostoly 13:1–3 · Asan'ny Apostoly 14:8–18 · Galatiana 2:11–14 · Asan'ny Apostoly 15:36–41

Loharano

- Asan'ny Apostoly

Asan'ny Apostoly 7–28; omena ao amin'ny fizarana tsirairay ny toko sy andininy mifandraika.

- Ireo taratsin'i Paoly

Manomboka amin'ny Romana ka hatramin'ny Filemona; omena ao amin'ny fizarana tsirairay ny toko sy andininy mifandraika.

Silasy: fampaherezana ao anatin'ny fahasarotana

I Silasy dia mpitarika sy mpaminany tao Jerosalema, nitondra ny hafatry ny fivorian'ny apostoly ho any Antiokia, ary niara-dia tamin'i Paoly tatỳ aoriana. Matetika izy no heverina ho ilay Silvano voatonona eo am-panombohan'ny taratsin'i Paoly, na dia tsy manazava mivantana ireo endrika roa amin'ny anarany aza ny Asan'ny Apostoly.

Feo azo itokisana avy any Jerosalema

Ao amin'ny Asan'ny Apostoly, i Silasy dia anisan'ny lehilahy voafidy hitondra ny taratasy avy any Jerosalema ho any Antiokia. Amin'ny maha-mpaminany azy, izy sy Jodasy Barsabasy dia mampahery lava ny mpino. Ny fahatongavany manokana dia manampy hampita ny fanapahan-kevitry ny fiaraha-monina momba ny fandraisana ny tsy Jiosy. Mihoatra noho ny taratasy mitokana ilay hafatra: olona azo itokisana no manazava, mampahery, ary manampy ny fiaraha-monina handray ny vokany mivaingana.

Asan'ny Apostoly 15:22–35

Fiarahana ao anatin'ny fahoriana

Mifidy an'i Silasy i Paoly rehefa avy nisaraka tamin'i Barnabasy. Ao Filipy dia kapohina sy gadraina izy roa; ny Asan'ny Apostoly dia mitantara ny vavaka sy ny hira nataony, ny horohoron-tany, ny fahasahiranana ny mpiambina fonja, ary ny valin'ny ankohonany. Voarakitra koa ny maha-olom-pirenena romanina azy ireo sy ny fitakiany fanekena ampahibemaso ny tsy rariny natao taminy. Tsy mitaky ny hanaovana ho azo ekena ny fampijaliana ataon'ny manam-pahefana, na ho mariky ny tsy fahombiazan'ny tena ny fahoriana, ny finoana an'i Kristy.

Asan'ny Apostoly 15:40–41 · Asan'ny Apostoly 16:19–40

Ny tambajotra ao ambadiky ny taratasy

Ny 1 Tesaloniana sy 2 Tesaloniana dia manonona an'i Silvano miaraka amin'i Paoly sy Timoty, ary ny 2 Korintiana dia mampahatsiahy ny fitoriana niarahan'izy ireo. Manohana ny famakiana ny iraka ho asa iarahana izany, fa tsy zava-bitan'ny mahery fo irery. Eken'ny maro ny fampifandraisana azy amin'i Silasy, nefa ny filazalazana tompon'andraikitra dia manavaka io hevitra avy amin'ny anarana io sy ireo andalana manonona azy mivantana. Fanompoana lehibe amin'ny maha-izy azy ny fampaherezana, ny dia, ary ny fanatrehana amim-paharetana.

1 Tesaloniana 1:1 · 2 Tesaloniana 1:1 · 2 Korintiana 1:19

Fanondroana andinin-teny

Asan'ny Apostoly 15:22–35 · Asan'ny Apostoly 15:40–41 · Asan'ny Apostoly 16:19–40 · 1 Tesaloniana 1:1 · 2 Tesaloniana 1:1 · 2 Korintiana 1:19

Loharano

- Asan'ny Apostoly

Asan'ny Apostoly 7–28; omena ao amin'ny fizarana tsirairay ny toko sy andininy mifandraika.

- Ireo taratsin'i Paoly

Manomboka amin'ny Romana ka hatramin'ny Filemona; omena ao amin'ny fizarana tsirairay ny toko sy andininy mifandraika.

Timoty: fikarakarana azo itokisana na dia lavitra aza

I Timoty dia mpiara-miasa azo itokisana, ary ny diany no nanohana ireo fiaraha-monina tsy azon'i Paoly notsidihina manokana. Asongadin'ireo taratasy nosoratan'i Paoly ny fanompoany efa voasedra sy ny fiahiany ny hafa, ka mampiseho fa asa lehibe teo amin'ny iraka ny fitondrana vaovao sy ny fampaherezana ny mpino.

Miditra amin'ny iraka mivelatra kokoa

Ao Lystra no ametrahan'ny Asan'ny Apostoly ny fandraisana anjara voalohan'i Timoty, izay anoloran'ny mpino azy amin'i Paoly. Jiosy ny reniny ary Grika ny rainy. Ao anatin'io toe-javatra eo an-toerana io no itantarana ny fanapahan-kevitri'i Paoly hamora azy. Vakio miaraka amin'ny fandavana ny fitakiana famorana an'i Titosy, izay Grika, izany: samy hafa ny toe-javatra, ary tsy mametraka ny famorana ho fototry ny famonjena ao amin'i Kristy izy roa.

Asan'ny Apostoly 16:1–5 · Galatiana 2:1–5

Solontena azo ianteherana

Maniraka an'i Timoty hampahery ny Tesaloniana i Paoly, ary mahazo vaovao mampahery rehefa miverina izy. Ao amin'ny Filipiana dia derainy ny fiahiana marina sy ny fanompoana voasedra nataon'i Timoty. Maneho andraikitra, fifandraisana ary fitokisana ireo fanondroana ireo; tsy manome ny lalana rehetra nalehany izany. Taratasy maromaro koa no manonona an'i Timoty ao amin'ny fiarahabana fanombohana, ka mampahatsiahy fa avy amin'ny fiaraha-monina miara-miasa ny taratsin'i Paoly.

1 Tesaloniana 3:1–10 · Filipiana 2:19–24 · 2 Korintiana 1:1

Mianatra mitarika amim-pahatokiana

Ampifandraisin'ireo taratasy ho an'i Timoty ny fampianarana, ny toetra, ary ny fikarakarana ny fiangonana. Ny famakiana kristianina mahazatra dia mandray azy ho torohevitr'i Paoly; manam-pahaizana maoderina maro kosa no miady hevitra raha izy mihitsy no nanoratra azy. Mbola manan-danja ny porofo momba ny fiainany ao amin'ireo taratasy ekena fa nosoratany, na inona na inona fomba fijery raisina. Ny ohatr'i Timoty dia mampifantoka amin'ny fiahiana tahaka ny an'i Kristy sy ny fahatokiana hita amin'ny asa, fa tsy amin'ny lazany na amin'ny toetra noforonina momba azy.

Fanondroana andinin-teny

Asan'ny Apostoly 16:1–5 · Galatiana 2:1–5 · 1 Tesaloniana 3:1–10 · Filipiana 2:19–24 · 2 Korintiana 1:1 · 1 Timoty 4:12–16 · 2 Timoty 1:5–7 · Filipiana 2:20–22

Loharano

- Asan'ny Apostoly

Asan'ny Apostoly 7–28; omena ao amin'ny fizarana tsirairay ny toko sy andininy mifandraika.

- Ireo taratsin'i Paoly

Manomboka amin'ny Romana ka hatramin'ny Filemona; omena ao amin'ny fizarana tsirairay ny toko sy andininy mifandraika.

- An Introduction to the New Testament

Raymond E. Brown, An Introduction to the New Testament (Doubleday, 1997), toko 30–31, “Who Wrote Titus and I Timothy?” sy “II Timothy and Possibilities about the Pastorals”.

Prisila sy Akyla: asa, fampianarana ary fandraisam-bahiny

I Prisila sy Akyla dia niara-niasa tamin'i Paoly, nanampy nampianatra an'i Apolosy, nampiantrano fiangonana, ary nanao vy very ny ainy ho an'i Paoly. Ny Asan'ny Apostoly sy ireo taratasy dia mampiseho ny fanompoana niarahan'izy ireo tamin'ny tanàna maro, nefa tsy manazava ny fifindrany rehetra na ny toe-javatra nisehoan'ilay loza.

Asa niarahana tao Korinto

Ao amin'ny Asan'ny Apostoly no ahafantarana an'i Akyla, Jiosy avy any Ponto, sy Prisila vadiny, ao Korinto. Niala tany Italia izy ireo taorian'ny didin'i Klaodio mikasika ny Jiosy tao Roma. Miara-mitoetra sy miasa aminy i Paoly satria mitovy asa izy ireo. Anisan'ny tantaran'ny iraka ny toeram-piasany: mifamatotra ao amin'ny fanompoana kristianina ny asa fivelomana, ny resaka, ny dia, ary ny fandraisam-bahiny.

Asan'ny Apostoly 18:1–3

Manampy mpampianatra mahay hitombo

Ao Efesosy izy mivady no mihaino an'i Apolosy ka manazava aminy marina kokoa ny lalan'Andriamanitra. Lazain'ny Asan'ny Apostoly fa mahay mandaha-teny sy manam-pahalalana izy, nefa mbola mila fampianarana. Maneho fanitsiana amim-paharetana ilay tantara, sady tsy mametra an'i Apolosy amin'ny zavatra tsy hainy. Asehony mazava koa fa samy nandray anjara i Prisila sy Akyla. Tsy mitantara fanokanana ho mpanompo, na mamaha ny adiveitra rehetra tatỳ aoriana momba ny andraikitra ao amin'ny fiangonana ilay andalana.

Asan'ny Apostoly 18:18–28

Trano misokatra sy aina natao vy very

Antsoin'i Paoly hoe mpiara-miasa ao amin'i Kristy izy ireo, ary isaorany noho ny nanaovany vy very ny ainy, nefa tsy lazainy izay zava-nitranga. Ny Romana sy ny 1 Korintiana dia samy manonona fiangonana mivory ao an-tranony, amin'ny toerana resahin'ny taratasy tsirairay. Manasa ny tokantrano ho toerana fandraisana sy fanabeazana ny ohatra nomen'izy ireo. Tsy mitaky ny hanovana ny vinavina tsy azo antoka momba ny diany ho tantaram-piainana feno izany.

Romana 16:3–5 · 1 Korintiana 16:19

Fanondroana andinin-teny

Asan'ny Apostoly 18:1–3 · Asan'ny Apostoly 18:18–28 · Romana 16:3–5 · 1 Korintiana 16:19

Loharano

- Asan'ny Apostoly

Asan'ny Apostoly 7–28; omena ao amin'ny fizarana tsirairay ny toko sy andininy mifandraika.

- Ireo taratasin'i Paoly

Manomboka amin'ny Romana ka hatramin'ny Filemona; omena ao amin'ny fizarana tsirairay ny toko sy andininy mifandraika.

Lydia: fihainoana, fandraisam-bahiny ary fiaraha-monina vaovao

Ny Asan'ny Apostoly dia milaza fa i Lydia dia mpivarotra lamba volomparasy avy any Tyatira, izay mihaino an'i Paoly ao Filipy, mandray ny hafatra, ary mampiantrano ireo mpitory. Lasa anisan'ny fiainan'ilay fiaraha-monina kristianina vao miforona ny fandraisam-bahininy.

Mpihaino eo amoron'ny renirano

Mihaona amin'ny vehivavy mivory hivavaka any ivelan'ny vavahadin'i Filipy ny vondron'i Paoly. Eo anivony i Lydia, mpivavaka amin'Andriamanitra, izay sokafan'ny Tompo ny fony handinika ny hafatr'i Paoly. Manome ny asany sy ny tanàna niaviany ny Asan'ny Apostoly, nefa tsy milaza raha nanambady izy, ny haben'ny harenany marina, na ny tantaram-pivavahany manontolo. Tokony haseho hatrany ireo zavatra tsy voalaza ireo rehefa mitantara na manao sary.

Asan'ny Apostoly 16:11–14

Ankohonana misokatra

Rehefa vita batisa izy sy ny ankohonany, dia mamporisika ireo mpandeha hijanona ao aminy i Lydia. Asehon'ilay andalana ny finoana miseho mivaingana amin'ny fandraisam-bahiny. Tsy mitovy hevitra ny kristianina momba ny fifandraisan'ny batisan'ny ankohonana sy ny fomba fanaovana batisa tatỳ aoriana; tsy tanisain'ny lahatsoratra ireo olona tao an-trano na ny taonany. Koa tsy tokony hamoronana antsipiriany hamahana izany fanontaniana lehibe izany.

Asan'ny Apostoly 16:15

Toerana fampaherezana maharitra

Rehefa mivoaka ny fonja i Paoly sy Silasy, dia mitsidika an'i Lydia sy mampahery ny mpino, vao miainga. Mifandray amin'ny fivoriana ny fiaraha-monina àry ny tranony, na dia tsy manome andraikitra mazava noraisiny tatỳ aoriana na mitantara ny tohiny aza ny Asan'ny Apostoly. Afaka manome voninahitra ny fandraisany anjara lehibe ny mpamaky nefa tsy manampy zavatra noforonina. Ampifandraisin'ny tantarany ny fandraisan'Andriamanitra andraikitra, ny fihainoana tsara, ary ny fampiasana trano amim-pahalalahan-tanana ho an'ny olon'i Kristy.

Asan'ny Apostoly 16:40 · Filipiana 1:3–7

Fanondroana andinin-teny

Asan'ny Apostoly 16:11–14 · Asan'ny Apostoly 16:15 · Asan'ny Apostoly 16:40 · Filipiana 1:3–7

Loharano

- Asan'ny Apostoly

Asan'ny Apostoly 7–28; omena ao amin'ny fizarana tsirairay ny toko sy andininy mifandraika.

- Ireo taratasin'i Paoly

Manomboka amin'ny Romana ka hatramin'ny Filemona; omena ao amin'ny fizarana tsirairay ny toko sy andininy mifandraika.

Titosy: fandraisana ny tsy Jiosy sy fampihavanana sarotra

Ao amin'ireo taratasin'i Paoly, i Titosy dia mpiara-miasa Grika, mpanelanelana azo itokisana amin'i Korinto, ary mpiara-mandamina ny fanampiana. Manan-danja ao amin'ny Galatiana ny tsy naha-voafora azy, satria an'i Kristy ny tsy Jiosy nefa tsy mila lasa Jiosy aloha.

Olona ao anatin'ny raharaha iadian-kevitra

Entin'i Paoly any Jerosalema i Titosy, ary lazainy fa tsy noterena hoforana izy. Ao amin'ny Galatiana, io antsipiriany manokana io dia manohana ny fahafahan'ny mpino tsy Jiosy sy ny fahamarinan'ny filazantsara. Ampifandraisina amin'ny fitsidihana samihafa ao amin'ny Asan'ny Apostoly ny fitsidihana resahin'ilay taratasy. Tsy tokony hampiasaina ny anjara asan'i Titosy hahatonga famerenana mandrafitra iray ny filaharan'ny fotoana ho toy ny azo antoka.

Galatiana 2:1–10

Mitondra vaovao sarotra

Ny 2 Korintiana dia mitantara ny ahiahin'i Paoly rehefa miandry an'i Titosy, sy ny fitoniany rehefa mitondra vaovao momba ny valin-tenin'ny Korintiana izy. Mandray anjara amin'ny fanangonam-bola ho an'ny mpino ao Jerosalema koa i Titosy. Mihoatra noho ny mpanatitra fotsiny izy: derain'i Paoly ny fiahiany sy ny fiaraha-miasany. Asehon'ireo andalana ireo ny ezaka ara-pihetseham-po sy ny fitantanana azo anontaniana andraikitra izay miaraka amin'ny fampihavanana ny fiangonana.

2 Korintiana 2:12–13 · 2 Korintiana 7:5–16 · 2 Korintiana 8:16–24

Fikarakarana, fampianarana ary fahitsiana

Ny taratasy ho an'i Titosy dia maneho asa ao Kreta, fanendrena loholona, fampianarana marina, ary fanaovan-tsoa mivaingana. Iadian-kevitra eo amin'ny manam-pahaizana raha i Paoly mihitsy no nanoratra ny Taratasy Pastoral, ary arovan'ny fandikana evanjelika mahazatra izany. Tokony ho marihina io adihevitra io. Ao amin'ireo lahatsoratra ireo, dia tompon'andraikitra eo anatrehan'ny fahasoavan'i Kristy mamonjy sy ny vokany amin'ny fitondran-tena azo itokisana ny mpitarika kristianina, fa tsy amin'ny teny maharesy lahatra fotsiny.

Titosy 1:5–9 · Titosy 2:11–14

Fanondroana andinin-teny

Galatiana 2:1–10 · 2 Korintiana 2:12–13 · 2 Korintiana 7:5–16 · 2 Korintiana 8:16–24 · Titosy 1:5–9 · Titosy 2:11–14

Loharano

- Ireo taratasin'i Paoly

Manomboka amin'ny Romana ka hatramin'ny Filemona; omena ao amin'ny fizarana tsirairay ny toko sy andininy mifandraika.
- Filaharan'ny fotoana ao amin'ny Taratasy nosoratan'i Paoly

Filaharan'ny fotoana ao amin'ny Taratasy nosoratan'i Paoly: ny Asan'ny Apostoly, ny taratasy, ny fototra avy amin'ny loharano ivelany misy daty, ary ny famerenana mandrafitra izay asiana fanamarihana mazava momba ny tsy fahazoana antoka.
- An Introduction to the New Testament

Raymond E. Brown, An Introduction to the New Testament (Doubleday, 1997), toko 30, "Who Wrote Titus and I Timothy?".

Foiby: fanompoana, fahalalahan-tanana ary fitokisana

I Paoly dia manolotra an'i Foiby avy ao Kenkrea amin'ny kristianina ao Roma ho mpanompo na mpanao fanompoana azo itokisana sady mpanao soa. Heverin'ny maro avy amin'io fanolorana io fa izy no nitondra ny Romana, saingy tsy milaza izany mivantana ilay taratasy.

Olona voatonona ho anisan'ny iraka

Ny Romana 16:1–2 dia mampifandray an'i Foiby amin'ny fiangonana ao Kenkrea, ary mangataka ny kristianina ao Roma handray sy hanampy azy. Eken'i Paoly koa fa nanampy azy sy ny maro hafa izy. Mametraka ny fanompoana mivaingana nataon'ny vehivavy iray ao anatin'ny tambajotra nanohana ny iraka ireo antsipiriany ireo. Tsy manome ny taonany, ny tantaram-pianakaviany, ny fananany marina, na ny andraikiny rehetra anefa izany.

Romana 16:1–2

Izay asehon'ireo anaram-panompoany

Ny teny grika hoe diakonos dia azo adika hoe mpanompo, mpanao fanompoana, na diakona. Tsy mitovy hevitra ny kristianina raha manondro andraikitra voafaritra tao amin'ny fiangonana tamin'izany fotoana izany io andalana io.

Ny fiantsoana azy ho mpanao soa dia manondro fanampiana lehibe, nefa tsy mamaritra ny endriny rehetra. Tazomy ireo zava-misy roa ireo: omen'i Paoly voninahitra ampahibemaso ny fanompoany, ary tsy azo ampidirina ho azy ao anatin'ny fanolorana fohy ireo sokajin'andraikitra maoderina.

Romana 16:1–2

Mandray ilay olona miaraka amin'ny taratasy

Ny fanolorana eo am-piandohan'ny Romana 16 dia mahatonga an'i Foiby ho azo heverina ho mpitondra ilay taratasy; tsy mitahiry ny lalana nanaterany azy na ny fanazavany ny Romana anefa izany. Ny fandraisana sy ny fanampiana no tena angatahin'i Paoly. Ny fiaraha-monina voavolavolan'i Kristy dia mikarakara mivaingana ny mpino tsy mbola fantany, manaiky ny fanompoan'ny vehivavy, ary manohana ireo miasa mba hahafahan'ny olona mifandray sy miombona.

Romana 16:1–2 · Romana 15:7

Fanondroana andinin-teny

Romana 16:1–2 · Romana 15:7

Loharano

- Ireo taratasin'i Paoly

Manomboka amin'ny Romana ka hatramin'ny Filemona; omena ao amin'ny fizarana tsirairay ny toko sy andininy mifandraika.

Onesimosy: raisina ho rahalahy

I Onesimosy no eo afovoan'ny fangatahan'i Paoly amin'i Filemona, ary voatonona ao amin'ny Kolosiana koa izy. Mangataka ny handraisana azy ho rahalahy malala i Paoly. Tsy manaporofa fa andevo nandositra izy ireo taratasy, na mitantara ny vokatra farany.

Atombohy amin'ilay fangatahana

Amin'ny teny tena maneho ny ao am-pony no ilazan'i Paoly an'i Onesimosy. Hazavainy fa lasa mahaso izy, ary lazainy fa haveriny. Manaiky handray andraikitra amin'izay fahadisoana na trosa izy. Tsy mitantara ny fisarahana teo aloha, tsy manaporofa halatra, ary tsy manondro ny fomba nahatongavan'i Onesimosy tany amin'i Paoly ireo teny ireo. Famerenana mandrafitra ny tantara ilay filazana mahazatra momba ny andevo nandositra, fa tsy zava-nitranga tantaraina mivantana ao amin'ny Filemona.

Filemona 1:10–19

Firalahiana ao anatin'ny tontolo tsy mitovy zo

Mangataka amin'i Filemona ny taratasy mba handray an'i Onesimosy tahaka ny handraisany an'i Paoly, ary hahita azy ho mihoatra noho ny andevo: rahalahy malala. Mihaika ny fifandraisany amin'ny alalan'ny fihavanana ao amin'i Kristy izany. Tsy manambara mivantana fanafoanana ny fanandevozana, na mitantara fanafahana ara-dalàna. Ny

famakiana tompon'andraikitra dia manaiky ny herisetra ao amin'ny fanandevozana, ary tsy manova ny vahaolana ara-tsosialy tsy feno ao amin'ilay taratasy ho fanekena ny fanararaotana.

Filemona 1:15–21

Firaketana mifandray nefa tsy feno

Manonona an'i Onesimosy miaraka amin'i Tykiko ny Kolosiana, ary milaza azy ho anisan'ny fiaraha-monin'ireo mpandray. Mampifandray ireo taratasy ireo ny anarana miverina, nefa tsy manapororofo fanaterana iray, andraikitra mitovy amin'ny fitondrana hafatra, lalana iray, na tanàna nisy fonja. Mazava ny fanamby mivaingana, na mbola tsy voavaha aza ny famerenana mandrafitra ny tantara: ny fandraisana dia tsy maintsy manaiky ny hasin'ny hafa na dia misy vidiny aza, fa tsy mampiasa teny feno fitiavana sady mamela ny fampijaliana hitohy.

Kolosiana 4:7–9 · Filemona 1:17–21

Fanondroana andinin-teny

Filemona 1:10–19 · Filemona 1:15–21 · Kolosiana 4:7–9 · Filemona 1:17–21

Loharano

- Ireo taratasin'i Paoly

Manomboka amin'ny Romana ka hatramin'ny Filemona; omena ao amin'ny fizarana tsirairay ny toko sy andininy mifandraika.

Epafrodito: fanompoana misy vidiny sy fiverenana mendri-kaja

Nitondra ny fanampian'ny Filipiana ho an'i Paoly i Epafrodito, ary saika maty teo am-panompoana. Averin'i Paoly izy miaraka amin'ny fankasitrahana ampahibemaso. Olona hafa noho i Epafra, ilay mpiara-miasa mifandray amin'i Kolosy, izy.

Ny fanomezan'ny fiaraha-monina eo an-tanan'olona iray

Ny Filipiana dia manondro an'i Epafrodito ho iraky ny fiangonana sy mpanompo mamaly ny filàn'i Paoly. Mitondra ny fanomezan'izy ireo izy, ka misy olona tena maneho ny fiaraha-miasa ara-bola resahin'ilay taratasy. Amin'ny teny ampiasain'i Paoly, izy dia rahalahy, mpiara-miasa, ary mpiara-miaramila. Manome voninahitra ny fanompoana feno fanoloran-tena ireo famaritana ireo, nefa tsy manome tantaram-piainana ofisialy, tantaram-pianakaviana, na filaharan-dia marina mihoatra noho izay lazain'ilay taratasy.

Filipiana 2:25 · Filipiana 4:14–18

Tsy tsy fahombiazana ny aretina

Marary mafy i Epafrodito, ary ory satria ren'ny Filipiana izany. Resahin'i Paoly ny famindram-pon'Andriamanitra tamin'ny fahasitranany, ary ekeny ny alahelo ho nateraky ny fahafatesany. Tsy manome tsiny ny aretina na mandray ny mpiasa ho azo ariana ilay andalana. Manome toerana ho an'ny fahalemena, ny fiahiana avy lavitra, ny fankasitrahana noho ny fahasitranana, ary ny vidin'ny fanompoana eo amin'ny fihetseham-po izany.

Filipiana 2:26–28

Fiverenana omena voninahitra

Mangataka ny fiangonana handray azy amim-pifaliana sy hanome voninahitra ny olona tahaka azy i Paoly. Tsy midika ho tsy fahombiazan'ny iraka ny fiverenana. Manaraka ny fitantaran'ilay toko ny fanoloran-tenan'i Kristy sy ny fiahian'i Timoty ny hafa io ohatra io. Manasa ny fiaraha-monina hanome lanja ny asa mangina misy vidiny sy hikarakara ireo mpiasa miverina izany. Aza afangaro amin'i Epafra izy, na ampifandraisina amin'ny zavatra tantaraina momba an'io mpiara-miasa hafa io.

Filipiana 2:5–11 · Filipiana 2:29–30 · Kolosiana 1:7

Fanondroana andinin-teny

Filipiana 2:25 · Filipiana 4:14–18 · Filipiana 2:26–28 · Filipiana 2:5–11 · Filipiana 2:29–30 · Kolosiana 1:7

Loharano

- Ireo taratasin'i Paoly

Manomboka amin'ny Romana ka hatramin'ny Filemona; omena ao amin'ny fizarana tsirairay ny toko sy andininy mifandraika.

Jonia: mpino hajaina sy famaritana iadian-kevitra

Omen'i Paoly voninahitra i Jonia sy Androniko ho mpiara-migadra taminy, izay efa tao amin'i Kristy talohany. Eken'ny maro fa vehivavy i Jonia. Tsy mitovy hevitra ny manam-pahaizana raha ampidirin'i Paoly ho anisan'ny apostoly izy roa, na lazainy ho fantatry ny apostoly tsara.

Izay omen'ilay fiarahabana

Ny Romana 16:7 dia mametraka an'i Jonia sy Androniko ao amin'ny tambajotra kristianina voalohany, ary mampahatsiahy ny fahoriany. Ny teny momba ny fihavanana ampiasain'i Paoly dia mety manondro Jiosy toa azy, fa tsy fianakaviana akaiky. Tsy manondro vady, tsy mitantara ny fanagadrana azy ireo, ary tsy mamaritra ny fotoana ninoany ilay andininy. Afaka manaporofa lanja lehibe ny fiarahabana fohy, nefa tsy ampy hanohanana tantaram-piainana feno averina mandrafitra.

Romana 16:7

Famakiana roa an'ilay teny

Avy amin'ny fampiasana ny teny grika sy ny tantaran'ny fandraisana ilay lahatsoratra no anohanan'i Linda Belleville fa ampidirin'ilay teny ho anisan'ny apostoly malaza i Jonia sy Androniko. I Michael Burer sy Daniel Wallace kosa miaro ny famakiana hoe fantatry ny apostoly izy ireo. Samy hafa io fanontaniana io sy ny hoe vehivavy ve i Jonia. Raha raisina ilay famakiana mampiditra azy ho apostoly, dia mila dinihina koa ny sahan'ny teny hoe apostoly; tsy mahatonga azy ho anisan'ny Roa ambin'ny folo ilay andininy.

Romana 16:7

Manome voninahitra nefa tsy mihoatra ny lahatsoratra

Tokony haneho marina ireo hevitra ireo ny kristianina miady hevitra momba ny andraikitra amin'ny fanompoana, fa tsy hamafa an'i Jonia na handray io andininy tokana io ho lalàm-panorenana feno ho an'ny fiangonana. Ny mbola mazava dia ny fanajan'i Paoly ampahibemaso ny mpino izay nifikitra tamin'i Kristy talohany, sady niaritra fahoriana. Ny fahatsiarovana azy ireo dia manitsy ny fiheverana fa ireo lehilahy malaza indrindra ihany no nanao ny iraka.

Romana 16:7 · Romana 16:1–16

Fanondroana andinin-teny

Romana 16:7 · Romana 16:1–16

Loharano

- Ireo taratasin'i Paoly

Manomboka amin'ny Romana ka hatramin'ny Filemona; omena ao amin'ny fizarana tsirairay ny toko sy andininy mifandraika.

- Jonia sy ny apostoly: ny famakiana mampiditra azy ho anisan'ny apostoly

Linda Belleville, "A Re-examination of Romans 16.7 in Light of Primary Source Materials," *New Testament Studies* 51 (2005): 231–249.

- Jonia sy ny apostoly: ny famakiana hoe fantatry ny apostoly izy

Michael H. Burer sy Daniel B. Wallace, "Was Junia Really an Apostle? A Re-examination of Rom 16.7," *New Testament Studies* 47 (2001): 76–91.

Miasa tsy misy aterineto ny fitaovana misy fifandraisana rehefa nalaina. Mbola mila fifandraisana ny fanokafana ny rohy mankany amin'ny loharano ivelany.

<https://paulineletters.com/mg/explore/resources/pauls-coworkers>

© Pauline Letters · CC BY 4.0 · MIT

Eo ambanin'ny fahazoan-dalana MIT ny kaody noforonin'ny tetikasa amin'ny fitaovana misy fifandraisana azo alaina. Manana ny fepetra voatondro ho azy ny votoaty sy ny sary.

► Fepetra fampiasana indray